

Complexnummer: 507086

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Bonifaciusbuurt

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

507087, 507088, 507089, 507090, 507091

Woonplaats

Dokkum

Gemeente

Noardeast-Fryslân

Provincie

Fryslân

Locatie van het hoofdobject

Bonifaciusplein 19, 9101 VD te Dokkum

Complexomschrijving

Inleiding

Een aanvraag voor een rijkssubsidie voor de bouw voor 43 ARBEIDERWONINGEN door de gemeentelijke 'Bouwvereniging' (opgericht in 1906) werd in 1920 gehonoreerd. Het betrof 12 woningen aan de Woudweg en 31 woningen aan een nieuw aan te leggen plein tegenover de zogeheten Bonifaciusbron, nu het Bonifaciusplein. De bouwtekeningen zijn gesigineerd door W.K. de Wijs, architect te Enschede en gedateerd October 1919. De woningen werden gerealiseerd in 1921 in een baksteenarchitectuur die beïnvloed is door het expressionisme. W.K. de Wijs kon putten uit eerdere ontwerpen voor de wijk Pathmos in Enschede (1914-1928), die hij had ontworpen in samenwerking met de directeur van gemeentewerken A.H. op ten Noort, en waar exact hetzelfde type woningen voorkomt. Evenals in Enschede zijn in Dokkum hoofdtypen geleverd, waarop desgewenst kon worden gevarieerd. Voor Dokkum zijn drie typen (A, B, en C) getekend, waarop varianten zijn gemaakt; in totaal 14 woningblokken. Van het woningtype A zijn er 24 woningen, van het type B 6 woningen en van het type C 13 woningen gerealiseerd. De vormzuivere hoofdtypen zijn als volgt verdeeld:

A: Bonifaciusplein, de halfronde afsluiting van het binnenplein; in totaal 12 woningen in drie blokken volgens het schema 1A-2A*/*A2-A1.

B: Woudweg, de woningen aan weerszijden van de toegang tot het Bonifaciusplein aan de Woudweg; in totaal vier woningen in twee blokken, volgens het schema: B*/*B.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

C: Woudweg het meest zuidelijke blok en Bonifaciusplein het meest noordelijke blok; in totaal 8 woningen in twee blokken, volgens het schema: 1C-C1/1C-C1.

De varianten hebben eenzelfde plattegrond, maar niet noodzakelijkerwijs dezelfde architectonische verschijningsvorm. Zij omvatten zeven blokken woningen: Bonifaciusplein twee woningen zuidelijk aan het plein en twee woningen aan de zuidelijke zijde van de toegangsweg (schema 1A-A1), Bonifaciusplein drie woningen aan het zuiden van het plein (schema 1C-C1-1C), Bonifaciusplein twee woningen aan de noordelijke zijde van de toegangsweg (schema 1C-C1), Bonifaciusplein twee keer drie woningen die de afsluiting aan de rechte zijde van het plein vormen (schema B*-1A-A1), Woudweg vier woningen aan de noordelijke zijde van de woudweg (schema 1A-A1/1A-A1), B*-1A-A1. In de architectonische verschijningsvorm zijn hieruit nog twee subtypen te onderscheiden, die afzonderlijk worden beschreven, omdat er twee identieke blokken van voorkomen binnen het complex. De overige woningblokken variëren op het woningtype C en worden daarbij aangehaald. Alle woningen hebben eenvoudige ornamentiek, bestaande uit ingemetselde decoraties in mangaankleurige bakstenen. Deze decoraties beperken zich uitsluitend tot de voorgevel. In hoeverre de aanleg van de wijk is gebaseerd op een stedenbouwkundig plan is niet duidelijk geworden. In ieder geval lijkt de wijk een bewuste tegenhanger van de Bonifaciusbron. Wel is bekend dat de uitbreiding van Dokkum buiten de bolwerken indertijd de nodige opschudding heeft veroorzaakt. Het terrein waarop het complex is gebouwd is tamelijk vierkant en werd aanvankelijk slechts gedeeltelijk bebouwd. Het overige deel van het terrein, richting Birdaarderstraat, is na de Tweede Wereldoorlog bebouwd met woningen van dezelfde woningbouwvereniging. Deze vallen buiten de bescherming van rijkswege. Enkele jaren na de realisatie van de woningen werd nagenoeg in het verlengde van deze as, waarbij de bron bijna als ruimtelijk middelpunt functioneert, de Bonifatiuskapel gebouwd in het processiepark. De stedenbouwkundige structuur van het Bonifatiusplein en de plattegrond van de bedevaartkapel zijn op de plattegrond herkenbaar als een vormherhaling. Door deze opvallende stedenbouwkundige aanleg is het dubbelcomplex gemakkelijk te herkennen in de plattegrond. De bebouwingsstructuur van het complex Bonifaciusplein is paddestoelvormig; met de bebouwing is een zekere mate van symmetrie nagestreefd met alternerende verschijningsvormen. Het complex staat haaks op de oudere uitvalsweg, de Woudweg, en is daaraan ondergeschikt. De woningen aan de Woudweg hebben een voortuin afgezoomd met een haag en betonnen pijlers voor het toegangshek. De toegangsweg tot het binnenplein vormt een as in het verlengde van de Bronlaan naar de Bonifatiusbron. De bevoering van de straten binnen het complex is gedeeltelijk origineel en bestaat uit klinkers, die wat betreft de kleurschakeringen passen bij de trasramen van de woningen. In de opzet van het wijkje is enige invloed van de tuinwijkgedachte bespeurbaar: de woningen hebben een voor- en achtertuin met bleekveldjes, en de kern van het complex vormt de groep woningen die om het eigenlijke Bonifaciusplein zijn gegroepeerd. Het geheel heeft een fraai, besloten karakter. Tussen de woningen liepen paden om de achteringang van de woningen te kunnen bereiken. Op een binnenterrein, achter de Woudweg het noordelijke blok met schema 1A-A1/1A-A1, stond een buurtpomp, welke na de Tweede Wereldoorlog is gesloopt. In de jaren 1971-1972 zijn de privaattonnen vervangen door waterclosets. Het woningbouwcomplex is in 1979 in het kader van groot onderhoud gerenoveerd, waarvoor architect B.S. Adema te Dokkum de bouwtekeningen verzorgde. Visuele karakteristieken als de paneeldeuren en de schoorstenen zijn verwijderd. De karakteristieke raamroedeverdeling is in verschillende woningen gedeeltelijk gehandhaafd. Niet alleen zijn de woningen gerenoveerd, maar is gedeeltelijk ook de bestrating en het patroon van stegen tussen de woningen gewijzigd.

De interieurindelingen zijn gewijzigd.

Waardering

Het complex Bonifatiusplein is van algemene cultuurhistorische, stedenbouwkundige en architectuurhistorische waarde: - vanwege de hoge mate van betekenis van de structuur in relatie tot de historische ontwikkeling van Dokkum buiten de bolwerken, - vanwege de hoge mate van stedenbouwkundige betekenis in relatie tot de stedenbouwkundige ontwikkelingen rond de Bronlaan en de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Bonifaciuskapel, - vanwege de hoge kwaliteit van het ruimtelijk concept, waarin de invloed van de tuinwijk bedacht formeel is toegepast, - vanwege de redelijke mate van kwaliteit van de verkaveling met stegen en binnenterreinen, - als exemplarisch voorbeeld van de woningtypologie ontwikkeld door W.K. de Wijs, vergelijkbaar met de woningbouw in de wijk Pathmos te Enschede, - vanwege de redelijke architectonische kwaliteit, door de alternerende toepassing van typen, subtypen en varianten, - vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur, - vanwege de redelijke mate van belang van de detaillering, die enerzijds de verschillende woningtypen onderscheiden en anderzijds door het consequente materiaalgebruik een grote mate van eenheid bewerkstelligen, - vanwege de redelijke mate van stedenbouwkundige gaafheid, - vanwege de redelijke mate van zeldzaamheid binnen de context van Friesland.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 507087

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 mei 1997
Kadaster deel/nr	82647/111

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Dokkum		Noardeast-Fryslân		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Bonifaciusplein	19			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	21			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	23			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	25			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	27			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	29			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	31			9101 VE	Dokkum		
Bonifaciusplein	33			9101 VE	Dokkum		
Bonifaciusplein	35			9101 VE	Dokkum		
Bonifaciusplein	37			9101 VE	Dokkum		
Bonifaciusplein	39			9101 VE	Dokkum		
Bonifaciusplein	41			9101 VE	Dokkum		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Dokkum	B				1572		

Omschrijving**

Inleiding

De WOONHUIZEN zijn in 1919 ontworpen door de architect W.K. de Wijs uit Enschede voor de Gemeentelijke 'Bouwvereniging', opgericht in 1906. De woningen werden in 1921 gebouwd in een baksteenarchitectuur die beïnvloed is door het expressionisme. Op de tekeningen van De Wijs zijn ze aangeduid als Woningtype A. Het vormzuivere voorbeeld van dit hoofdtype zijn drie blokjes van vier woningen. Zij vormen de halfronde afsluiting van het binnenplein.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De hoofdstructuur van het grondplan is een langgerekt bouwlichaam met haaks daarop aan de voorzijde een risalerende middenpartij van de tussenwoningen en aan de achterzijde twee uitbouwen van de (bij-) keukens. De woningblokken zijn onderling geschakeld door een tussenmuur met ezelsrug en een rondboogpoortje onder een rollaag, waarin een houten, opgeklampte deur. De woningblokken bestaan uit één bouwlaag onder zadeldak belegd met rode verbeterde Hollandse pannen met een zolderverdieping en bergzolder. Elk woningblok is opgetrokken in rode strengpersbakstenen op een trasraam van klinkers met een rollaag, meest gesorteerd en alternerend mangaankleurige klinkers en rode strengpersbakstenen. De voorgevel is symmetrisch ingedeeld met in het midden een risalerende middenpartij onder een topgevel. De gevelijst van de topgevel rust op een uitkragende aanzet van de hoekkolom en bestaat uit een dubbele rollaag, waarvan de onderste bestaat uit een gesorteerde laag die doorloopt tot en met de tweede bouwlaag; vandaar loopt de rollaag horizontaal over de gevel tot een denkbeeldig trapezium. De geveltop wordt verder driezijdig omlijst door een streklaag. Op de hoeken van het middenrisaliet staat een hoekkolom, die is gemetseld als een steunbeer. Onder het overstek een voordeur met terrazzo dorpel en zijlicht, beide onder een doorlopende streklaag. In de gevelwanden vier tweelicht H-vensters onder een streklaag met een lijstje van mangaankleurige klinkers. De langsgevel wordt aan de bovenzijde afgesloten door een streklaag van rode bakstenen en mangaankleurige klinkers tussen twee banden van mangaankleurige klinkers. Aan het zadeldak hangt een halfronde zinken bakgoot in ijzeren beugels. Op het dakschild van de hoekwoningen staan twee houten kajuiten met tweelicht H-vensters. In de geveltop van het middenrisaliet vier H-vensters en twee smalle zolderlichten. De zijgevels hebben onder meer een wc-raampje en een vierkant zolderraam, sommige met kruisroede verdeling. De achtergevel van de tussenwoningen is over twee bouwlagen opgetrokken, waarin vier H-vensters. Op het achterschild van het dak vierpans daklichten van ijzer en op de hoekwoningen zijn twee houten dakkapellen. De contemporaine uitbouwen, de dubbele bijkeukens, hebben een flauwhellend zadeldak, belegd met rode verbeterde Hollandse pannen. In de zijgevels een keukenvenster en een achteringang.

Waardering

De woningen uit 1921 zijn van algemene cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde: - als exemplarische voorbeeld van de woningtypologie ontwikkeld door W.K. de Wijs, vergelijkbaar met de woningbouw in de wijk Pathmos te Enschede, - vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur, - vanwege de redelijke mate van belang van de detaillering, die enerzijds de verschillende woningtypen onderscheidt en anderzijds door het consequente materiaalgebruik een grote mate van eenheid bewerkstelligt, - als kern van het totale complex aan het Bonifaciusplein.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 507088

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 mei 1997
Kadaster deel/nr	82647/74

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Dokkum		Noardeast-Fryslân		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Woudweg	30			9101 VL	Dokkum		
Woudweg	32			9101 VL	Dokkum		
Woudweg	34			9101 VM	Dokkum		
Woudweg	36			9101 VM	Dokkum		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Dokkum		B				870	
Dokkum		B				1572	

Omschrijving**

Inleiding

De WOONHUIZEN zijn in 1919 ontworpen door de architect W.K. de Wijs uit Enschede voor de Gemeentelijke 'Bouwvereniging', opgericht in 1906. De woningen werden in 1921 gebouwd in een baksteenarchitectuur die beïnvloed is door het expressionisme. Op de tekeningen van De Wijs zijn ze aangeduid als Woningtype B. De vormzuivere voorbeelden van dit hoofdtype zijn twee blokjes van twee woningen. Zij vormen de woningen aan weerszijden van de toegang tot het Bonifaciusplein aan de Woudweg. De woningen aan de Woudweg hebben een voortuin van de weg gescheiden door betonnen palen met houten planken ertussen en een haag.

Omschrijving

De hoofdstructuur van het grondplan heeft globaal de vorm van een latijns kruis: het hoofdvolume staat haaks op de straat, de zijarmen zijn daaraan ondergeschikt. Alle korte gevels hebben een topgevel. Aan de zijgevels langs de toegang tot het Bonifaciusplein is een tuinmuurtje gemetseld met ezelsrug waarop bakstenen pijlers, waartussen een houten hekwerk en een toegangspoortje in de achteromsteeg met een ijzeren poortboog. De woningblokken bestaan uit één bouwlaag onder een steil zadeldak met een zolderverdieping en een lagere aankapping, belegd met rode verbeterde Hollandse pannen. Elk woningblok is opgetrokken in rode strengpers bakstenen op een trasraam van klinkers en met een rollaag van gesorteerde en alternerende rode bakstenen en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

mangaankleurige klinkers. Alle deur- en vensteropeningen zijn onder een streklaag. De voorgevel is symmetrisch ingedeeld. Op de hoeken van de middengevel een hoekkolom, die is uitgemetseld als steunbeer met onder het overstek een voordeur onder een streklaag en met een terrazzo dorpel. In de voorgevel twee tweelicht H-vensters onder een streklaag en een mangaankleurige band. In de geveltop vier H-vensters, elk onder een streklaag en twee smalle zolderlichten. De topgevel heeft vlechtingen en een gevellijst bestaande uit een rollaag van gesorteerde rode en mangaankleurige bakstenen. In de gevelwanden van de zijvleugels zijn twee kleine tweeruitsvensters onder een streklaag met een lijstje van mangaankleurige klinkers. De gevels worden aan de bovenzijde afgesloten door een band mangaankleurige klinkers. Aan het samengestelde zadeldak hangt een halfronde zinken bakgoot aan ijzeren beugels. Aan de geveltoppen van de zijvleugels is een uitkragend schoorsteenkanaal met aan weerszijden ervan een H-venster, waarvan sommige met zesruits roede verdeling. In de dakschilden aan de achterzijde van de zijvleugel ijzeren vierpans daklichten. Aan de achterzijde van de zijvleugels is een achteringang met zijraam onder een streklaag. De achtergevel van het hoofdvolume is verticaal geleed door een dubbele horizontale rollaag, die deels een afgeleide is van de rollagen die de gevellijst vormen. In de achtergevel van het hoofdvolume verder twee tweelicht H-vensters en in de geveltop twee tweelichtvensters met zesruits roede verdeling en twee zolderlichten.

Waardering

De woningen uit 1921 zijn van algemene cultuur- en architectuurhistorische waarde: - als exemplarische voorbeeld van de woningtypologie ontwikkeld door W.K. de Wijs, vergelijkbaar met de woningbouw in de wijk Pathmos te Enschede, - vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur, - vanwege de redelijke mate van belang van de detaillering, die enerzijds de verschillende woningtypen onderscheidt en anderzijds door het consequente materiaalgebruik een grote mate van eenheid bewerkstelligt, - als essentieel onderdeel van het totale complex aan het Bonifaciusplein.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 507089

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 mei 1997
Kadaster deel/nr	82647/88

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Dokkum		Noardeast-Fryslân		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Woudweg	38			9101 VM	Dokkum		
Woudweg	40			9101 VM	Dokkum		
Woudweg	42			9101 VM	Dokkum		
Woudweg	44			9101 VM	Dokkum		
Bonifaciusplein	11			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	13			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	15			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	17			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	1			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	3			9101 VD	Dokkum		
Woudweg	22			9101 VL	Dokkum		
Woudweg	24			9101 VL	Dokkum		
Woudweg	26			9101 VL	Dokkum		
Woudweg	28			9101 VL	Dokkum		
Bonifaciusplein	14			9101 VG	Dokkum		
Bonifaciusplein	16			9101 VG	Dokkum		
Bonifaciusplein	12			9101 VG	Dokkum		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Dokkum	B				870		
Dokkum	B				1572		

Omschrijving**

Inleiding

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De WOONHUIZEN zijn in 1919 ontworpen door de architect W.K. de Wijs uit Enschede voor de Gemeentelijke 'Bouwvereniging', opgericht in 1906. De woningen werden in 1921 gebouwd in een baksteen-architectuur die beïnvloed is door het expressionisme. Op de tekeningen van De Wijs zijn ze aangeduid als Woningtype C. Het vormzuivere voorbeeld van dit hoofdtype zijn twee blokjes van vier woningen, waarbij dient te worden aangetekend dat het blok aan de Woudweg onder de dakkapel geen onderbroken gevelijst heeft. Het woningblok aan de Woudweg heeft een voortuin die van het trottoir wordt gescheiden met betonnen palen, een houten hekwerk, en met een haag.

Omschrijving

De hoofdstructuur van het grondplan is een langgerekt bouwlichaam met haaks daarop aan de achterzijde twee uitbouwen van de (bij-)keukens op een T-vormige plattegrond. De woningblokken bestaan uit vier woonhuselementen: twee hoekwoningen en twee tussenwoningen. Elk woningblok is opgetrokken in rode strengpers bakstenen op een trasraam van klinkers met een rollaag, en bestaat uit één bouwlaag onder zadeldak belegd met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen en aan de dakrand een halfronde zinken bakgoot in ijzeren beugels. In de kap is een zolderverdieping en een bergzolder. In het midden van de gevelwand, tussen beide middenwoningen, is decoratie in het metselwerk aangebracht met mangaankleurige bakstenen. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten door een band van mangaankleurige klinkers. De gevelijst wordt in het midden onderbroken door een opgemetselde dubbele kajuit onder een schilddak voor de tussenwoningen. De muurdammen van de dakkapel zijn aan de bovenzijde versierd met een mangaankleurig bakstenen lijstje. In de dakkapel zijn twee tweelichtvensters. De hoekwoningen hebben een houten dakkapel met een plat dak. Elke woning heeft een voordeur met terrazzo dorpel onder een streklaag; de voordeuren zijn gepaard. In de gevelwanden vier tweelicht H-vensters onder een streklaag met een lijstje van mondsteen klinkers. De zijgevels hebben alleen in de kapverdieping een zesruits of H-venster. Aan de geveltop een uitkragend schoorsteenkanaal. In de achtergevel een groot en een klein venster. De achtergevel van de tussenwoningen is gedeeltelijk over twee bouwlagen opgetrokken, waarin twee zesruitsvensters. Op het dakschild van de hoekwoningen zijn dubbele houten dakkapellen, waarvan sommige met kruisroedeverdeling. De bergzolders hebben alle een vierpans daklicht. De contemporaine uitbouwen, de dubbele bijkeukens, hebben een flauwhellend zadeldak, belegd met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen, met twee ingangen en kleine ruiten.

Er zijn drie varianten op dit type:

* Twee woningen van de hoekwoning-elementen van het hoofdtype C; de voordeuren zijn gepaard. Er is geen mangaankleurige bakstenen band boven de streklaag op de vensters.

* Drie woningen van de hoekwoning-elementen van het hoofdtype C. Er is geen mangaankleurige bakstenen band boven de streklaag op de vensters.

*De verdubbeling van de tussenwoning-elementen, vier woningen naast elkaar, zodat er twee gemetselde dakkapellen zijn, waardoor de gevelijst tweemaal wordt onderbroken. De tussenwoningen hebben een zijlicht naast de deur. In de zijgevels van de hoekwoningen zijn zijramen. De achtergevels van de tussenwoningen zijn opgetrokken tot en met de zolderverdieping, waarin vier zesruitsvensters. De contemporaine bijkeukens aan de achterzijde zijn als die van het woningtype A.

Waardering

De woningen uit 1921 zijn van algemene cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde: - als exemplarische voorbeeld van de woningtypologie ontwikkeld door W.K. de Wijs, vergelijkbaar met de woningbouw in de wijk Pathmos te Enschede, - vanwege de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

redelijke mate van gaafheid van het exterieur, - vanwege de redelijke mate van belang van de detaillering, die enerzijds de verschillende woningtypen onderscheidt en anderzijds door het consequente materiaalgebruik een grote mate van eenheid bewerkstelligt, - als essentieel onderdeel van het totale complex aan het Bonifaciusplein.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 507090

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 mei 1997
Kadaster deel/nr	82650/3

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Dokkum		Noardeast-Fryslân		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Bonifaciusplein	5			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	6			9101 VG	Dokkum		
Bonifaciusplein	7			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	8			9101 VG	Dokkum		
Bonifaciusplein	9			9101 VD	Dokkum		
Bonifaciusplein	10			9101 VG	Dokkum		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Dokkum	B				870		
Dokkum	B				1572		

Omschrijving**

Inleiding

De WOONHUIZEN zijn in 1919 ontworpen door de architect W.K. de Wijs uit Enschede voor de Gemeentelijke 'Bouwvereniging', opgericht in 1906. De woningen werden in 1921 gebouwd in een baksteenarchitectuur die beïnvloed is door het expressionisme. De plattegronden van de woningen zijn gelijk aan die van het woningtype A, B en C, maar beide blokjes woningen hebben een eigen architectonische verschijningsvorm die een afzonderlijke beschrijving als subtype rechtvaardigd. De beide woningblokjes zijn spiegelbeeldig en vormen de afsluiting aan de rechte zijde van het Bonifaciusplein. Tegelijkertijd vormt de architectonische vormgeving aan de toegangsweg een identieke hoekoplossing aan de hoeken van de Woudweg, waardoor ook aan de toegangsweg een symmetrie is ontstaan. Deze symmetrie wordt versterkt door een tuinmuurtje met ezelsrug waarop bakstenen pijlers staan met daartussen een houten hekwerk en een toegangspoortje in de achteromsteeg met een ijzeren poortboog. Bij een eerdere renovatie zijn de luifels boven de toegangen van de rechter woningen van het noorderlijke blok verwijderd

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het grondplan van de beide woningblokken vormt globaal een rechthoek waaraan diverse ondergeschikte contemporaine aanbouwen met verschillende functies. Elk blok bestaat uit drie woonhuselementen. Twee woningen zijn op het plein georiënteerd, de derde woning vormt een kopwoning die haaks daarop staat. De woningblokken bestaan uit één bouwlaag onder een steil zadeldak met een zolderverdieping en een lagere aankapping, belegd met rode verbeterde Hollandse pannen. Elk woningblok is opgetrokken in rode strengpers bakstenen op een trasraam van klinkers en met een rollaag van gesorteerde en alternerende rode bakstenen en mangaankleurige klinkers. Alle deur- en vensteropeningen zijn onder een streklaag met daarop, alleen boven de tweelichtvensters, een band van mangaankleurige bakstenen. De woningblokken hebben een zadeldak met één wolfeind en aankappingen, belegd met rode verbeterde Hollandse pannen. Aan de dakranden hangt een halfronde zinken bakgoot in ijzeren beugels. In de voorgevel drie tweelichtvensters onder een streklaag en een mangaankleurige lijst. De gevelwand tussen de voordeuren van de op het plein georiënteerde woningen is verlevendigd met een verticaal gemetselde zaagtand in een omlijsting, in mangaankleurige klinkers. De voorgevel wordt aan de bovenzijde afgesloten door een gevellijst waar in mangaankleurige klinkers dat in een lineair blokpatroon is gemetseld. Deze lijst wordt onderbroken ter plaatse van de opgemetselde dakkapel onder schilddak. Aan de bovenzijde van de muurdammen van de dakkapel een mangaankleurige bakstenen lijst. In de dakkapel twee tweelichtvensters. De zijgevels van de op het plein georiënteerde woningen zijn ongeleed. De kopwoning heeft naast een zij-ingang een aanbouw met topgevel. In de zijgevel is op de zolderverdieping een klein zolderraam. In de zijgevel van de vleugel een H-venster en aan de geveltoppen een uitkragend schoorsteenkanaal met aan weerszijden een venster met kruisroedeverdeling.

Aan de zijvleugel een tuinmuurtje met ezelsrug waarop bakstenen pijlers met daartussen een houten hekwerk en een toegangspoortje in de achteromsteeg met een ijzeren poortboog. De achtergevel van de kopwoning heeft een achteringang naast een contemporaine aanbouw met een topgevel. In dit risaliet een tweelichtvenster in de eerste en tweede bouwlaag, waarvan sommige met de oorspronkelijke roedeverdeling. De achtergevels van de woningen, die op het plein zijn georiënteerd is gedeeltelijk oversneden door een contemporaine bijkeuken onder een flauw hellend zadeldak. In de achtergevel tweelichtvensters. Op het dakschild aan de achterzijde twee dubbele houten dakkapellen en vierpans daklichten.

Waardering

De woningen uit 1921 zijn van algemene cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde: - als voorbeeld van de woningtypologie, in het bijzonder als subtype, ontwikkeld door W.K. de Wijs, vergelijkbaar met de woningbouw in de wijk Pathmos te Enschede, - vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur, - vanwege de redelijke mate van belang van de detaillering, die enerzijds de verschillende woningtypen onderscheidt en anderzijds door het consequente materiaalgebruik een grote mate van eenheid bewerkstelligt, - als essentieel onderdeel van het totale complex aan het Bonifaciusplein.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 507091

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 mei 1997
Kadaster deel/nr	82649/183

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Dokkum		Noardeast-Fryslân		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Bonifaciusplein	2			9101 VG	Dokkum		
Bonifaciusplein	4			9101 VG	Dokkum		
Bonifaciusplein	43			9101 VE	Dokkum		
Bonifaciusplein	45			9101 VE	Dokkum		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Dokkum		B				1572	
Dokkum		B				870	

Omschrijving**

Inleiding

De eenvoudige dubbele WOONHUIZEN zijn in 1919 ontworpen door de architect W.K. de Wijs uit Enschede voor de Gemeentelijke 'Bouwvereniging', opgericht in 1906. De woningen werden in 1921 gebouwd in een baksteenarchitectuur die beïnvloed is door het expressionisme. De plattegronden van de woningen zijn gelijk aan die van het wonintype A, maar beide blokjes woningen hebben een eigen architectonische verschijningsvorm die een afzonderlijke beschrijving als subtype rechtvaardigd.

Omschrijving

De hoofdstructuur van het grondplan is een rechthoekig bouwlichaam met haaks daarop aan de achterzijde een dubbele uitbouw van de (bij-)keukens. De woningblokken bestaan uit één bouwlaag onder een dwars geplaatst zadeldak met wolfeinden, belegd met gesmoorde Hollandse pannen; het dakschild aan de voorzijde wordt onderbroken door een gemetselde dakkapel. In de kap zijn een zolderverdieping en een bergzolder. Elk woningblok is opgetrokken in rode strengpersbakstenen op een trasraam van klinkers met een rollaag, meest gesorteerd en alternerend mangaankleurige klinkers en rode strengpersbakstenen. De voorgevel wordt afgesloten door een band mangaankleurige bakstenen. Een gemetselde dakkapel met een topgevel rijst op vanuit het dakschild; de muurdammen rusten op eenvoudige consoles. De geveltop van de dakkapel is verlevendigd met een mangaankleurige omlijsting en een rollaag op

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een uitkragende aanzet. In het midden van deze tympaanvormige gevelbeïndiging is een ruitvormige versiering. In de dakkapel zijn twee tweelichtvensters. Aan de dakschilden zinken, halfronde bakgoten in ijzeren beugels. De voordeuren zijn op de hoeken van het bouwblok, beide onder een streklaag en met een terrazzo dorpel. In de gevel twee tweelichtvensters, elk onder een streklaag. De zijgevels hebben onder meer een wc-raampje, een enkelruits venster en een vierkant zolderraam. De achtergevel wordt gedeeltelijk oversneden door de contemporaine bijkeuken.

De dubbele bijkeukens zijn onder een flauwhellend zadeldak dat is belegd met gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. In de zijgevels van de uitbouw een keukenvenster en een achteringang. In de achtergevel van het hoofdvolume twee tweelichtvensters. Op het dakschild aan de achterzijde zijn twee houten dakkapellen met tweelichtvensters en ijzeren, vierpans daklichten.

Waardering

De woningen uit 1921 zijn van algemene cultuurhistorische en architectuurhistorische waarde: - als voorbeeld van de woningtypologie, in het bijzonder als subtype, ontwikkeld door W.K. de Wijs, vergelijkbaar met de woningbouw in de wijk Pathmos te Enschede, - vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur, - vanwege de redelijke mate van belang van de detaillering, die enerzijds de verschillende woningtypen onderscheidt en anderzijds door het consequente materiaalgebruik een grote mate van eenheid bewerkstelligt, - als essentieel onderdeel van het totale complex aan het Bonifaciusplein.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis